

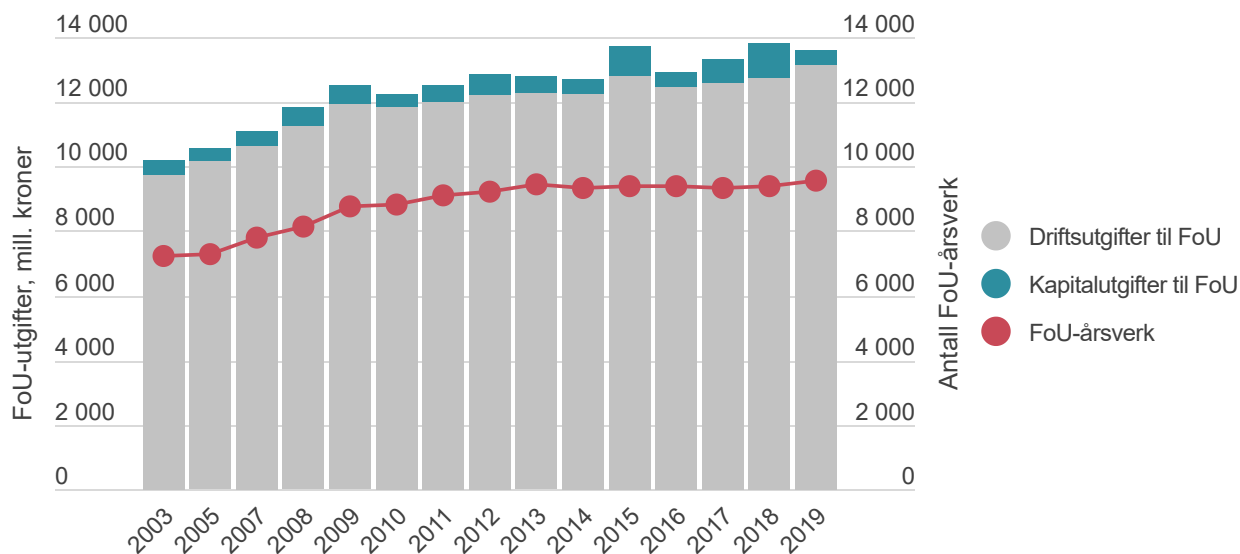
Informasjon fra FoU-statistikken. November 2020.

15 milliarder til FoU i instituttsektoren i 2019

Bo Sarpebakken

Det ble utført forskning og utviklingsarbeid (FoU) for 15,1 milliarder kroner i instituttsektoren i 2019, noe som gir en realnedgang på om lag halvannen prosent fra 2018. Hele nedgangen skyldes lavere kapitalutgifter. Driftsutgiftene til FoU hadde nær 3 prosent realvekst, mens utførte FoU-årsverk økte med vel 2 prosent.

Figur 1 Instituttsektoren 2003–2019; FoU-utgifter i faste 2015-priser og utførte FoU-årsverk (høyre akse).

Kilde: NIFU, FoU-statistikk

FoU-utgifter til lønn og annen drift utgjorde 14,6 milliarder kroner i 2019, nesten 900 millioner kroner mer enn året før. Det gir en realvekst på nær 3 prosent i driftsrelaterte utgifter. Investeringer falt fra 1,1 milliarder kroner i 2018 til vel en halv milliard i 2019. Hele nedgangen gjelder investeringer knyttet til bygg, en kostnadsart som naturlig vil kunne variere mye fra år til år.

FoU-utgiftene i instituttsektoren har i faste priser økt med 22 prosent siden 2007. Mye av veksten inntraff i de første par årene av perioden. Etter 2009 flatet FoU-utgiftene i sektoren mer ut, før de fra 2015 tok til å øke igjen, delvis som følge av høye kapitalutgifter i enkelte år. Driftsutgiftene til FoU i 2019 er de høyeste som har vært målt i instituttsektoren.

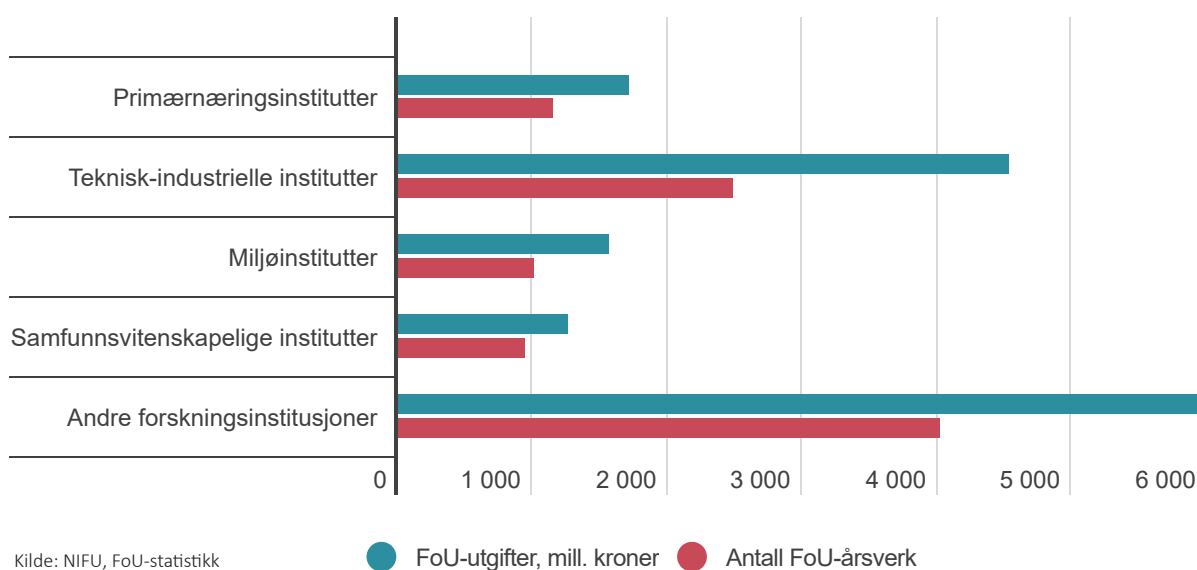
60 prosent av FoU-virksomheten ble utført ved «rene» forskningsinstitutter

Tre femtedeler av FoU-aktiviteten i instituttsektoren i 2019 ble utført ved institutter underlagt retningslinjer for statlig grunnfinansiering av forskningsinstitutter og forskningskonsern. Dette er forskningsinstitutter som mottar grunnfinansiering fra Norges forskningsråd. I bevilgningssystemet er disse miljøene inndelt i fire fordelingsarenaer. Teknisk-industrielle institutter er den desidert største instituttgruppen med FoU-utgifter på 4,5 milliarder kroner i 2019, eller 30 prosent av sektorens samlede FoU. Primærnæringsinstitutter

er den nest største instituttarenaen med 11 prosent av ressursinnsatsen, etterfulgt av miljøinstitutter og samfunnsvitenskapelige institutter som hadde henholdsvis 10 og 8 prosent av FoU-utgiftene.

40 prosent av FoU-aktiviteten ble utført ved institusjoner som ikke er underlagt retningslinjene for statlig grunnfinansiering. Her inngår forskningsinstitutter som mottar grunnfinansiering direkte fra et departement, og andre FoU-utførende institusjoner, der FoU som regel ikke er kjerneaktiviteten. Sistnevnte omfatter blant annet statlige etater, helseforetak uten universitetssykehusfunksjon og private, ideelle sykehus, samt museer.

Figur 2 FoU-utgifter og FoU-årsverk i instituttsektoren i 2019, etter instituttgruppe.

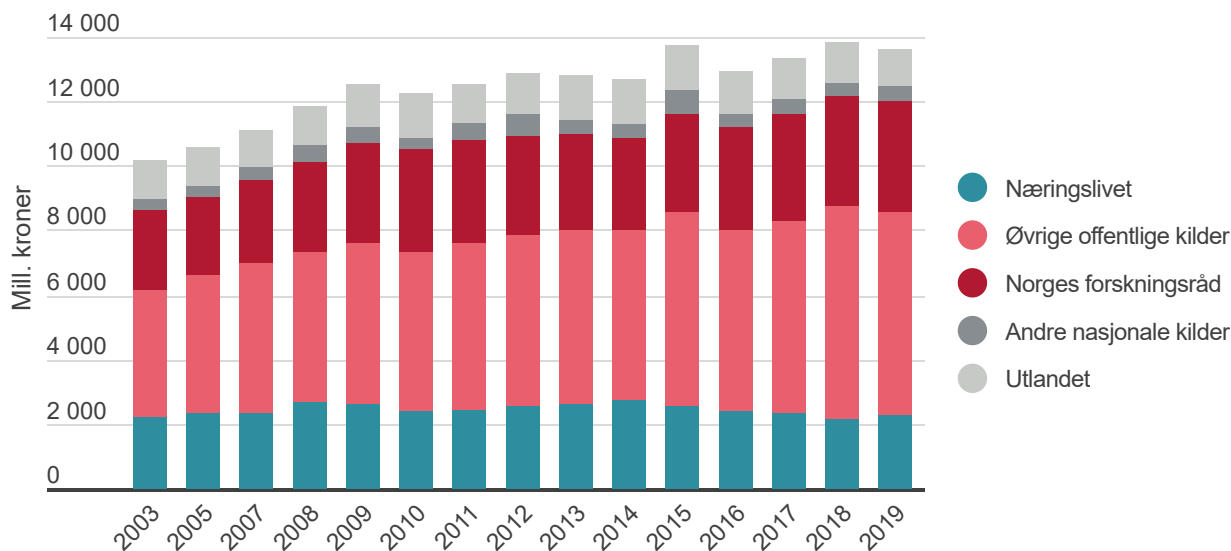

Offentlig finansiering dominerer

Offentlige kilder finansierte 71 prosent av FoU-aktiviteten i instituttsektoren i 2019. Mer enn en tredjedel av den offentlige finansieringen, tilsvarende mer enn 3,7 milliarder kroner, ble kanalisert gjennom Norges forskningsråd. Næringslivet finansierte 17 prosent av FoU-ressursene, utenlandske kilder 9 prosent, mens øvrige nasjonale kilder utgjorde 3 prosent. Av samlet finansiering fra utlandet på vel 1,3 milliarder kroner, kom nærmere 520 millioner kroner fra deltakelse i EUs rammeprogrammer, mens noe under 400 millioner kroner gjaldt FoU utført for utenlandsk næringsliv.

Offentlige finansieringskilder står for en stadig økende andel av instituttsektorens FoU. Det offentlige andel har økt med 8 prosentpoeng siden 2007, mens andelen finansiering fra næringslivet har gått ned fra 22 til 17 prosent i samme periode. Fra 2018 til 2019 var det imidlertid realvekst i finansieringen fra næringslivet på rundt 5 prosent, mens den offentlige finansieringen hadde noe realnedgang som følge av lavere investeringer. FoU-midler fra utenlandske kilder hadde også realnedgang i 2019 på rundt 5 prosent.

Figur 3 FoU-utgifter i instituttsektoren 2003–2019, etter finansieringskilde. Mill. kroner, faste 2015-priser.

Kilde: NIFU, FoU-statistikk

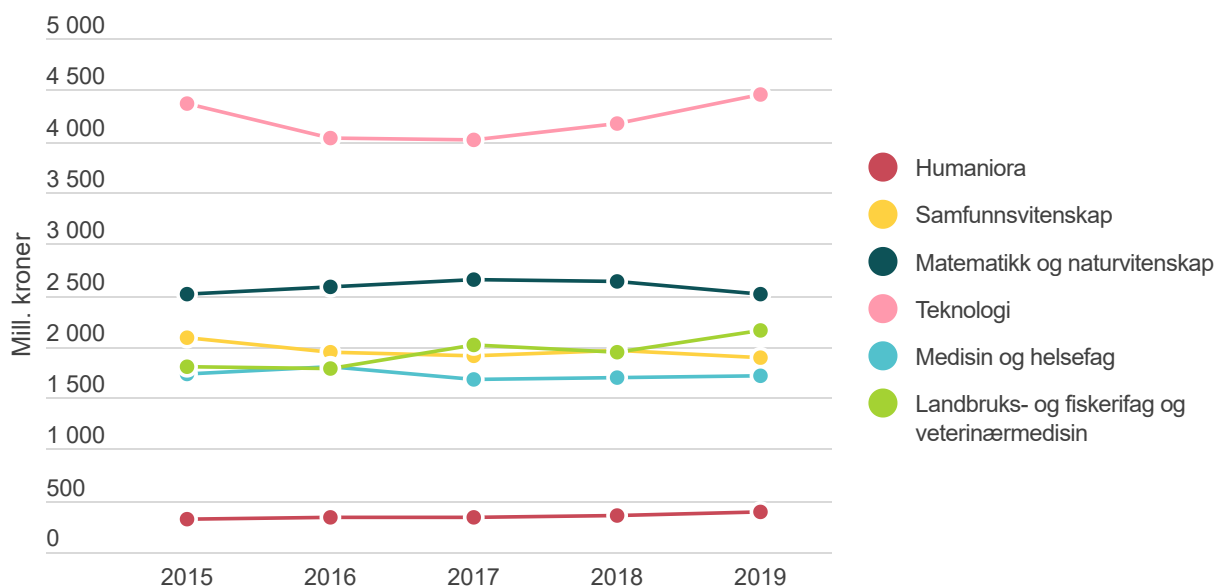
Instituttsektoren forsker innenfor alle fagområder

I instituttsektoren utføres det FoU innenfor alle fagområder. Teknologi er det dominerende feltet med en tredjedel av sektorens samlede FoU-innsats, mens rundt en femtedel av ressursene blir anvendt innenfor matematikk og naturvitenskap. Til sammen ble godt og vel halvparten av sektorens FoU-ressurser anvendt innenfor disse to fagområdene i 2019. Landbruks- og fiskerifag og veterinærmedisin, samfunnsvitenskap, og

medisin og helsefag var relativt jevnstore med 13–16 prosent av ressursene. Humaniora er det desidert minste fagområdet med 3 prosent av FoU-utgiftene.

Forskningsinstitutter under retningslinjene for statlig grunnfinansiering står for det meste av FoU-aktiviteten innenfor de fleste fagområder, med unntak av humaniora og medisin og helsefag. Innenfor disse fagområdene blir hovedtyngden av sektorens FoU utført ved helseforetak og museer, samt ved forvaltningsnære institusjoner.

Figur 4 Driftsutgifter til FoU i instituttsektoren 2015–2019 etter fagområde. Mill. kroner, faste 2015-priser.

Kilde: NIFU, FoU-statistikk

200 flere FoU-årsverk enn i 2018

Godt og vel 13 000 personer deltok i FoU-aktivitet i instituttsektoren i 2019. Det ble til sammen utført nesten 9 600 FoU-årsverk, en økning på rundt 200 årsverk fra 2018. 71 prosent av FoU-årsverkene ble utført av forskere og faglig personale, mens teknisk- og administrativt personale stod for de øvrige årsverkene. Årsverksinnsatsen i 2019 er den høyeste som har vært målt i instituttsektoren.

Se flere detaljer og last ned data om FoU-aktiviteten i instituttsektoren i [NIFUs FoU-statistikkbank](#) og [Indikatorrapportens tabelldel \(A.8\)](#).

Publisert:
Oslo, 26.11.2020

Om statistikken

NIFU og SSB utarbeider hvert år tall for ressursinnsatsen i forskning og utviklingsarbeid (FoU) i Norge. I universitets- og høyskolesektoren og helseforetakene (fra 2017) er det hovedundersøkelse annethvert år (oddtallsår), mens det er årlige undersøkelser i næringslivet og instituttsektoren. NIFU har statistikkansvaret for universitets- og høyskolesektoren og instituttsektoren, mens Statistisk sentralbyrå har ansvaret for næringslivet. NIFU sammenstiller dataene til den totale FoU-statistikken for Norge. Statistikken følger OECDs retningslinjer (Frascati-manualen) og inngår i OECDs og Eurostats databaser for Science & Technology.

Den nasjonale FoU-statistikken for Norge publiseres av [NIFU](#) og [Norges forskningsråd](#).

I [FoU-statistikkbanken](#) kan brukerne selv velge tabeller og data.

[Statistisk sentralbyrå](#) publiserer detaljert statistikk for næringslivet.

Kontaktpersoner for FoU-statistikken

Universitets- og høyskolesektoren: Mona.Ostby@nifu.no, tlf. 908 70 561

Instituttsektoren: Bo.Sarpebakken@nifu.no, tlf. 977 58 284

Helseforetakene: Ole.Wiig@nifu.no, tlf. 960 94 024.

Næringslivet: Kristine.Langhoff@ssb.no, tlf. 21 09 43 91 eller Solveig.Bjorkholt@ssb.no, tlf. 409 02 517.

NIFU

Nordisk institutt for studier av
innovasjon, forskning og utdanning

Nordic Institute for Studies in
Innovation, Research and Education

NIFU tilbyr handlings- og beslutningsorientert forskning til offentlig og privat sektor. Forskningen omfatter hele det kunnskapspolitiske området – fra grunnopplæring, via høyere utdanning til forskning, innovasjon og kompetanseutvikling i arbeidslivet. Instituttet har i tillegg nasjonalt ansvar for produksjon, analyse og formidling av statistikk og indikatorer for det norske FoU- og innovasjonssystemet.

NIFU

PB 2815 Tøyen, NO-0608 Oslo
www.nifu.no | post@nifu.no